

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра східної філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
В.П. Казарін

«26» 2020 02 2021 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

для проведення фахового випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «магістр» спеціальності: 035 «Філологія» (спеціалізація: 035.06 «Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова – перська») (освітня програма «Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова - перська») на основі освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» та ОКР «спеціаліст»

УХВАЛЕНО:

на засіданні кафедри східної філології

Протокол № 7 від «29» січня 2021 р.

В.о. зав. кафедри О. В. Бессараб

Київ – 2021

Програма фахового випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «магістр» галузі знань: «Гуманітарні науки» (03) спеціальності: 035 «Філологія» (спеціалізація: 035.06 «Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова - перська») (освітня програма «Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова - перська»): К.: ТНУ імені В. І. Вернадського, 2020. 12 с.

Укладачі:

М. Яссін старший викладач кафедри східної філології

Рецензенти:

І. М. Дрига – к. філол. н., ст.наук.с., доцент кафедри східної філології

О. О. Хамрай – д.філол.наук, ст.наук.співроб., зав. Відділу Близького та Середнього Сходу Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України

Розглянуто та ухвалено на засіданні Вченої Ради Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, протокол № 7 від «26» лютого 2021 р.

ЗМІСТ

I. Загальні положення	4
II. Організаційно-методичні рекомендації.....	6
III. Перелік питань з окремих дисциплін для підготовки до вступних випробувань.....	9
IV. Інтернет-ресурси і література з підготовки до вступних випробувань.....	11

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму вступного випробування з **перської мови** та літератури розроблена з урахуванням чинних бакалаврських програм з **перської мови та літератури** та полягає у виявленні ступеня опанування фахівцем – бакалавром фундаментальних дисциплін філологічного циклу необхідних для виконання магістерської програми зі обраної спеціальності 035 «Філологія» «Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова – перська») (освітня програма Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова – перська»).

Вступне випробування проводиться у тестовій формі, має комплексний, синтетичний характер та базується на відповідних навчальних програмах освітнього ступеня «бакалавр», призначених для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за обраним напрямом підготовки 035 «Філологія» «Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова – перська») (освітня програма Східні мови та літератури (переклад включно), перша мова – перська»).

Абітурієнти Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, допущені до складання вступного випробування, мають показати високий рівень засвоєних знань загальноосвітньої підготовки з перської мови та літератури. Оцінювання рівня підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів з перської мови та літератури з метою конкурсного відбору для навчання в ТНУ проводиться у формі тестового контролю та усного повідомлення на запропоновану тему.

У відповідності до методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України програма вступного випробування з турецької мови та літератури складається з таких розділів:

ПЕРСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

– «Перська мова» («Історична граматики перської мови» «Теоретична фонетика перської мови», «Лексикологія перської мови», , «Стилістика

перської мови», «Лінгвокраїнознавство країн першої східної мови», «Практика перекладу перської мови»);

– «Перська література» («Усна народна творчість», «Історія турецької літератури (Література доби ісламського впливу. Зародження національної літератури тюркського етносу. Турецька середньовічна проза. Література Танзимату. Період національної літератури. Література періоду становлення республіки. Література повоєнного періоду)»

– «Власне висловлювання».

- «Перська мова» («Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення»);

- «Перська література» («Література країн першої східної мови (перськомовних).

- «Власне висловлювання»

II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

На виконання вступного випробування відведено 120 хвилин. Фахове вступне випробування проходить у два етапи:

- *Письмовий* – випробування з перської мови і літератури проводиться у формі тестів із закритою відповіддю.

До кожного завдання пропонується 3-5 варіантів відповіді, з яких лише один варіант правильний. Завдання вважається виконаним правильно, якщо учасник вибрав і позначив правильний варіант відповіді у бланку відповідей.

Завдання вважається виконаним неправильно, якщо: а) позначено неправильну відповідь; б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них є правильний; в) відповідь не позначено взагалі.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді – 20 завдань оцінюються в 4 тестові бали за кожне, 30 завдань оцінюються в 3 тестові бали за кожне (50 тестових завдань) – максимальна кількість балів 170.

- *Усний* – співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету. Абітурієнту пропонується зробити усне повідомлення на запропоновану тему. При перевірці та оцінюванні цього завдання до уваги беруться:

- відповідність темі висловлювання;
- логічна послідовність;
- лексико-граматична насиченість;
- мовна коректність;
- обсяг висловлювання.

Це завдання спрямоване на перевірку: сформованості рівня мовленнєвої діяльності, лексико-граматичних навичок, ступенів засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів людини, формування мовних та мовленнєвих умінь, де важливим є уміння користуватися іноземною мовою як в усному, так і в писемному спілкуванні.

Розповідаючи про окремі факти та події свого життя, висловлюючи власні міркування і почуття, абітурієнт повин використовувати формули

мовленнєвого етикету, прийнятї в перськомовних країнах, автентичні засоби вираження. Від вступників очікують уміння правильно і відповідно до ситуації використовувати певні лексичні одиниці (частини мови), включаючи ряд фразеологічних зворотів, розмовних фраз та ідіоматичних виразів; відповідних граматичних форм (часові форми дієслова, допоміжні дієслова, та дієслова-зв'язки, іменники, прикметники тощо).

Усне повідомлення на задану тему - максимально в 30 балів.

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади. Абїтурїєнт вільно володіє усною, розмовною та писемною мовою, сприймає її на слух. Використовує лексико-граматичні конструкції, що виходять за межі навчальної програми. Вміє вести дискусію, діалог, обстоювати власну точку зору, використовувати отримані знання у нестандартних ситуаціях. Демонструє високу культуру спілкування.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чїткість у визначенні понять. Абїтурїєнт добре володіє навичками усної, розмовної та писемної мови, сприймає та відтворює її але із деякими неточностями. Вміє вести діалог у поданих стандартних ситуаціях. Використовує лексико-граматичні конструкції тільки у межах початкової програми.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні

понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів. Абітурієнт володіє основними навичками усної, розмовної та писемної мови на середньому рівні, сприймає її на слух, але припускається деяких помилок у її відтворенні. Використовує основні лексико-граматичні конструкції, але з певними неточностями. Вміє вести діалог із використанням стандартних фраз та сталих виразів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті. Абітурієнт здатен виконати завдання за прикладом, володіє лише елементарними вміннями використання лексики та граматики. Зазнає труднощів в усній, писемній та розмовній мові, погано сприймає її на слух. Не вміє самостійно побудувати діалог.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті. Абітурієнт не здатен самостійно виконувати завдання з усної, писемної та розмовної мови, припускається суттєвих помилок, які не здатен виправити без допомоги викладача. Використовує елементарну лексику та граматику із помилками.

III. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ОКРЕМИХ ДИСЦИПЛІН

ПЕРСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Історична граматики перської мови

1. Історія формування морфологічних специфікацій та синтаксичної системи перської мови.
2. Історія формування лексичної системи перської мови. Дериваційний потенціал та стилістичні ресурси перської мови в історичному висвітленні.

Теоретична фонетика перської мови

1. Звуковий склад турецької мови. Основні проблеми теоретичної фонетики. Звуки мовлення у функціональному аспекті. Фонетичні процеси в перській мові.
2. Інтонаційне оформлення мовлення. Варіанти сучасної вимови. Фонологічні та функціональні аспекти інтонації.

Лексикологія перської мови

1. Омоніми в турецькій мові. Пароніми. Антоніми в перській мові. Синоніми в перській мові.
2. Термінологічна лексика. Активна і пасивна лексика сучасної перської літературної мови. Перська лексикографія.

Стилістика перської мови

1. Основні поняття стилістики. Загальнолітературна мова Ірану та функціональні стилі мовлення. Загальна характеристика художнього, публіцистичного, офіційно-ділового та наукового стилів.
2. Специфіка конфесійного та епістолярних стилів.

Практика перекладу перської мови

1. Становлення теорії перекладу. Етапи перекладацького процесу. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу, переклад буквальний, адекватний та вільний. Проблема одиниці перекладу. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі. Структура і лексико-семантична зумовленість перетворень при перекладі. Втрати і компенсації змісту при перекладі.
2. Основні поняття теорії перекладу та деякі відомі проблеми перекладу двосторонніх текстів (художніх, громадсько-політичних та наукових за фахом). Перекладацька термінологія.

Лінгвокраїнознавство країн першої східної мови

1. Територіальні варіанти перської мови. Особливості перськомовної лінгвокультурної спільноти. Національні та регіональні варіанти перської мови.
2. Країни, мова яких вивчається: географічний, історичний, соціальний і культурний аспекти.

Історія перської літератури

1. Періодизація перської літератури. Визначальні риси поезії хорасанського стилю. Художні засоби в перській поезії.
2. Визначальні риси поезії іракського стилю. Творчість Сааді, Гафеза, Фірдоусі, Моуляві. Суфійська поезія.

ТЕМИ ДЛЯ УСНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ:

- 1) خانواده من – 2) شهر من – 3) روز کار من – 4) مهمترین جشن های ایرانیان – 5) راه ها و حمل و نقل در ایران – 6) جوانان و اوقات فراقت – 7) شاعر معروف ایران – 8) غذا و پوشاک ایرانیان – 9) تاریخ ادبیات فارسی بعد از اسلام – 10) جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی

IV. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ І ЛІТЕРАТУРА З ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

1. Бертельс Е.Э. Избранные труды. В 5-ти томах.
2. Гладкова Е.Л. Учебник персидского языка. Лингвострановедение. – М., 2000. – 224 с.
3. Гладкова Е.Л. Учебное пособие по общественно-политическому переводу (персидский язык) для старших курсов и магистратуры. Часть 1. – М., 2005. – 219 с.
4. Гладкова Е.Л., Семенова Е.В., Мелехина Н.В. Персидский язык. Общественно-политический перевод. Учебно-методический комплекс. – М., 2010. – 447 с.
5. Иванов В.Б. Учебник персидского языка. Часть 1. – М., 1999. – 209 с.
6. Иванов В.Б., Гладкова Е.Л. Учебник персидского языка. Часть 2. – М., 2004. – 320 с.
7. История персидской литературы XIX – XX веков. – М., 1999.
8. Мазепова О.В. Внутрішній світ людини у перському лінгвоментальному просторі. – К., 2015. – 440 с.
9. Мазепова О.В. Перська мова: розмовний практикум. – К., 2010. – 174 с.
10. Миколайчик В.И. Основы теоретической грамматики персидского языка. Курс лекций. – М., 1980.
11. Наджафов Г.Г. Персидский язык. Коммерческая корреспонденция и документация. – М., 2001. – 304 с.
12. Наджафов Г.Г. Персидский язык. Надстрочные и подстрочные знаки. Знаки припинания (пунктуация). О нормативности персидского языка. Корректирующие знаки. – М., 2004. – 124 с.
13. Наджафов Г.Г. Учебник персидского языка. – М., 2010. – 400 с.
14. Оранский И.М. Введение в иранскую филологию. – М., 1988.
15. Основы иранского языкознания. Т.1. Древнеиранские языки. – М., 1979.; Т.2. Среднеиранские языки. – М., 1981.
16. Пейсиков Л.С. Лексикология современного персидского языка. – М., 1975.
17. Поляков К.И., Носырев А.А. Учебник персидского языка. – М., 2000. – 432 с.
18. Рубинчик Ю.А. Грамматика современного персидского языка. – М., 2001. – 600 с.

19. Рубинчик Ю.А. Основы фразеологии персидского языка. – М., 1981. – 276 с.
20. Shamissa, Sirous. Bayan va ma`ani. / Figurative language & rethoric.
21. Shamissa, Sirous. Sabkshenasi-ye she`r.
22. Zabihollah, Safa; Tarabi, Mohammad. Tarikh-e adabiyat-e farsi, 4 ta jeld (talkhis). / The History of the Persian literature. In 4 volumes.

Словники:

1. Восканян Г.А. Русско-персидский словарь.
2. Голева Г.С. Фарси-русский фразеологический словарь. 2000.– 648 с
3. Рубинчик Ю.А. Персидско-русский словарь в 2-х томах.
4. Салімі Х.Р., Храновський В.А. Українсько-перський словник. – К.: Кондор, 2006. – 375 с.
5. Anvari, Hasan. Farhang-e ruz-e sokhan.
6. Mo`in, Mohammad. Farhang-e farsi.
7. Omid, Hasan. Farhang-e farsi.

Інтернет-ресурси і література з підготовки до вступних випробувань:

Онлайн-бібліотеки:

1. <http://infoketab.ir/>
2. <http://www.aftabir.com/elibrary/>
3. <http://www.takbook.com/>

Словники:

1. <http://dictionary.abadis.ir/moeen/>
2. <http://www.jasjoo.com/books/wordbook/dehkhoda/>